

СУЧАСНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Заступник Міністра охорони здоров'я України
Професор В.В. Лазоришинець

Президент України Віктор Ющенко 26 лютого 2008 року провів нараду з освітянами, головами обласних державних адміністрацій, за результатами якої 20 березня 2008 року підписав Указ "Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні".

Розвиток освіти є одним з пріоритетних напрямів діяльності Кабінету Міністрів України.

На реалізацію завдань програми діяльності Уряду Міністерство освіти і науки України визначило, а уряд схвалив, **П'ЯТЬ ПРІОРИТЕТІВ:**

запровадження всеохопного зовнішнього незалежного оцінювання вступників до вищих навчальних закладів;

підвищення якості освітніх послуг;

вжиття заходів для розширення автономії вищих навчальних закладів з навчальної, наукової та фінансово-господарської діяльності, розроблення з цією метою проектів законів;

Нарада керівників вищої школи за участю Президента України Віктора Ющенко

Президент закликав освітян у 2009 році більше уваги присвятити **інтеграції освітянської системи** України до засад Болонської Декларації.

Президент нагадав, що 2010 рік є кінцевим строком приєднання України до Болонського процесу і до цього року усі вищі навчальні заклади України мають провести необхідні заходи для завершення цієї роботи.

16.09.2008

Нарада керівників вищої школи за участю Президента України В.А.Ющенко

«...вища школа повинна не тільки забезпечувати спеціальністю, але й виховувати патріотизм молодих людей.

Давайте вміти позбуватися від колоніальної залежності й вміти бути гідними громадянами нашої країни».

16.09.2008

Для якісної підготовки медичних та фармацевтичних кадрів МОЗ України створено:

- Раду студентського самоврядування при МОЗ України**
- Раду молодих вчених при МОЗ України**

Міністр охорони здоров'я України В.М.Князевич 21.10.2008 провів нараду з представниками Ради студентського самоврядування та Радою молодих вчених МОЗ України щодо покращання виховної роботи у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах I-IV рівнів акредитації, закладах післядипломної освіти, науково-дослідних установах і закладах охорони здоров'я

«В останні роки медичні навчальні заклади почали готувати фахівців за принципом "конвеєра". Наслідки таких дій ми вже сьогодні відчуваємо у якості надання медичної допомоги. Ми маємо зруйнувати цей стереотип і стати зразком. Спільно ми повинні зробити так, щоб лікар став найбільш поважною професією у суспільстві»

**Міністр охорони здоров'я України
В.М.КНЯЗЕВИЧ**

Міністерство охорони здоров'я України **наголошує** на необхідності виконання вимог статті 10 Конституції України та статті 5 Закону України про “Вищу освіту”, якими визначено, що державною мовою в Україні є українська мова.

Зазначене передбачає необхідність цілеспрямованого контролю з боку керівників ВМ(Ф)НЗ щодо здійснення навчально-методичного процесу, ведення документації **виключно українською мовою.**

ВИХОВНА ТА ПАТРІОТИЧНА РОБОТА у ВМНЗ

Заходи на виконання Програми з виховної роботи мають бути спрямовані на поліпшення **патріотичного виховання** громадян України - забезпечення функціонування української мови в усіх сферах діяльності вищих навчальних закладів, формування у громадян України поваги до Конституції України та символів держави, поглиблення обізнаності з українською історією та культурною спадщиною.

Прийнята нова Концепція розвитку медичної освіти

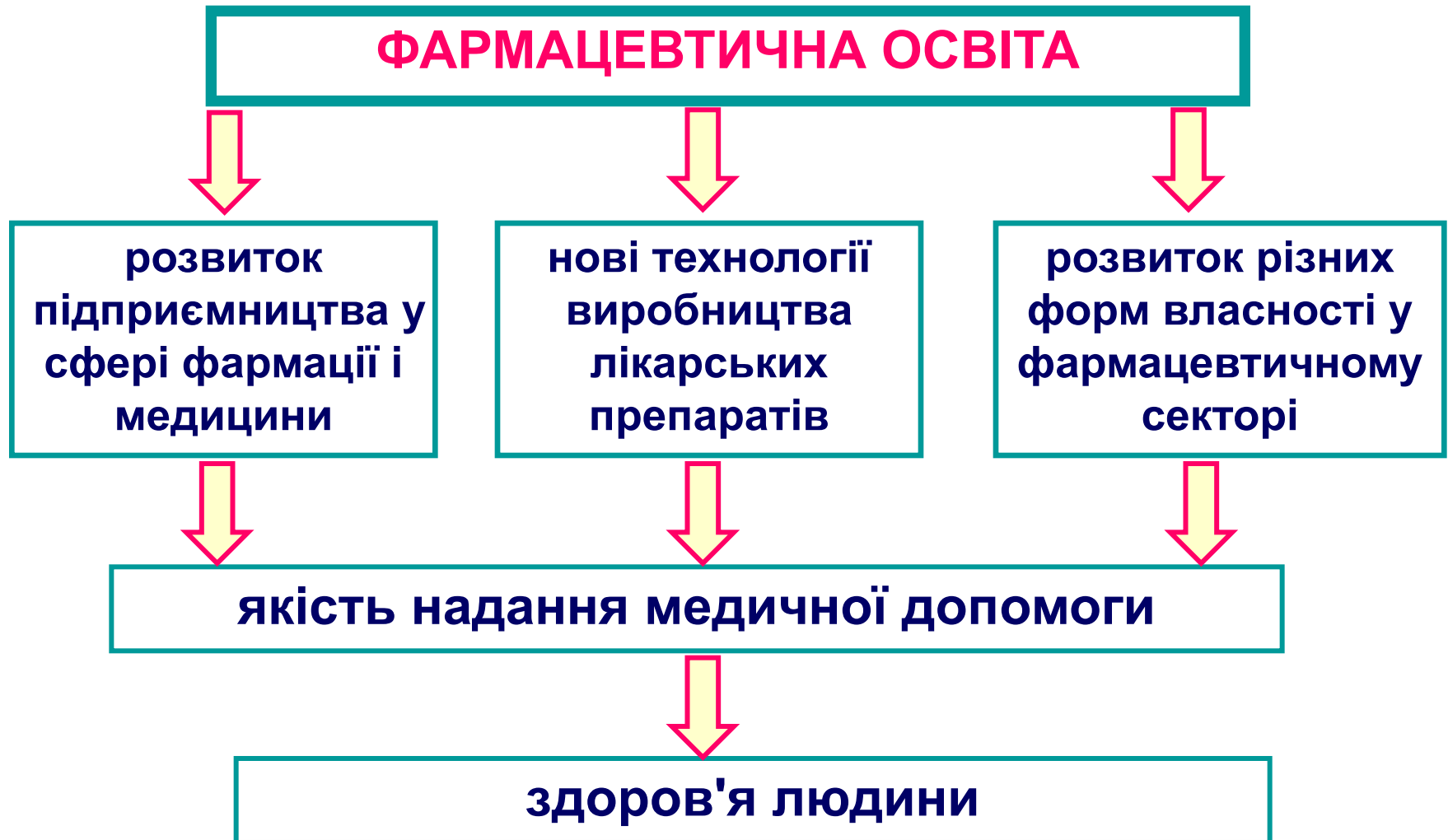
Мета: Приведення медичної та фармацевтичної освіти – структури, змісту, термінів підготовки – у відповідність до **міжнародних освітніх стандартів** з урахуванням потреб практичної охорони здоров'я країни.

Наказ МОЗ та АМН України від 12.09.2008 №522/51

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ

- **Підвищення якості підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фармацевтичних кадрів**
- **Виконання державного та регіонального замовлень на підготовку фармацевтичних працівників**
- **Гармонізація фармацевтичної освіти відповідно до вимог ЕС та забезпечення конкурентноздатності наших фахівців на світовому ринку праці**
- **Підвищення якості наукових досліджень у галузі фармацевтичної науки**

Основні складові впливу фармацевтичної освіти на галузь

Для якісної підготовки фармацевтичних кадрів МОЗ України постійно працює над забезпеченням:

- **Якісного конкурсного набору студентів на I курс;**
- **Виховання у студентів патріотизму та національної свідомості, милосердя та духовності;**
- **Наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення;**
- **Ефективної організації, інформатизації та управління навчальним процесом;**
- **Створення мережі університетських лікарень та клінік;**
- **Ефективного контролю за якістю навчання;**
- **Стовідсоткового надання першого робочого місця випускникам вищих медичних навчальних закладів, які навчались за державним замовленням.**

ВИМОГИ ДИРЕКТИВИ ЄС 2005/36/ЄС ДО ФАРМАЦЕВТІВ

В основі визнання кваліфікації фармацевта у ЄС повинно бути навчання не менше ніж тривалістю п'ять років, що включає наступне:

- (а) **чотири роки штатного теоретичного та практичного навчання в університеті або у вищому навчальному закладі еквівалентного рівня, або під спостереженням університету;**
- (б) **шестимісячна практика в аптеці, яка відкрита для населення чи у лікарні, під спостереженням госпітального фармацевтичного депаратменту.**

Вимоги до якісної професійної діяльності фармацевтичного працівника базуються на стандартах Європейської Директиви ЄС 2005/36/ЕС

- Виготовлення фармацевтичної форми лікарської продукції**
- Виробництво і аналіз лікарської продукції**
- Аналіз ліків в лабораторії**
- Зберігання, безпека і розповсюдження ліків в оптовій стадії**
- Виготовлення, аналіз, зберігання і розповсюдження ліків в аптеках**
- Виготовлення, аналіз, зберігання і розподіл ліків в лікарнях**
- Уміння надати інформацію та поради про ліки.**

Ступенева фармацевтична освіта в Україні, відповідно до вимог Болонської декларації з напрямку “Фармація”

Спеціальність “ФАРМАЦІЯ”

фармацевт
(молодший спеціаліст)

2 роки
навчання

підготовка здійснюється у
ВФМНЗ I-II
рівнів
акредитації

фармацевт
(бакалавр)

1 рік
навчання

3 роки
навчання

підготовка здійснюється у
ВФМНЗ II рівня
акредитації,
фармацевтичні (медичні)
коледжі, які мають
навчально-наукові
комплекси з ВФМНЗ IV
рівня акредитації

провізор-магістр

2 роки
навчання
фармацевта-
бакалавра

5 років
навчання

підготовка здійснюється
у ВФМНЗ IV рівня
акредитації

1 рік навчання в інтернатурі

1 рік навчання в магістратурі

ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ

Додипломна фармацевтична освіта

Тривалість:
5 років – 7000 годин

Вимоги: Національні стандарти освіти

Відповідальність:
ВНЗ + МОЗ, МОН

Післядипломна фармацевтична освіта

**Тривалість
провізорських
інтернатур
(магістратур):**
1 рік

Вимоги: стандарти
післядипломної освіти

Відповідальність:
ВНЗ, МОЗ

**Безперервний
професійний
розвиток**
(ПАЦ,ТУ, спеціалізація
проте відсутня
система набору
кредитів та
зацікавленість
провізорів)

Тривалість:
25 – 30 років

Вимоги: МОЗ України

Відповідальність:
МОЗ України, обласні
управління
ВО “Фармація”

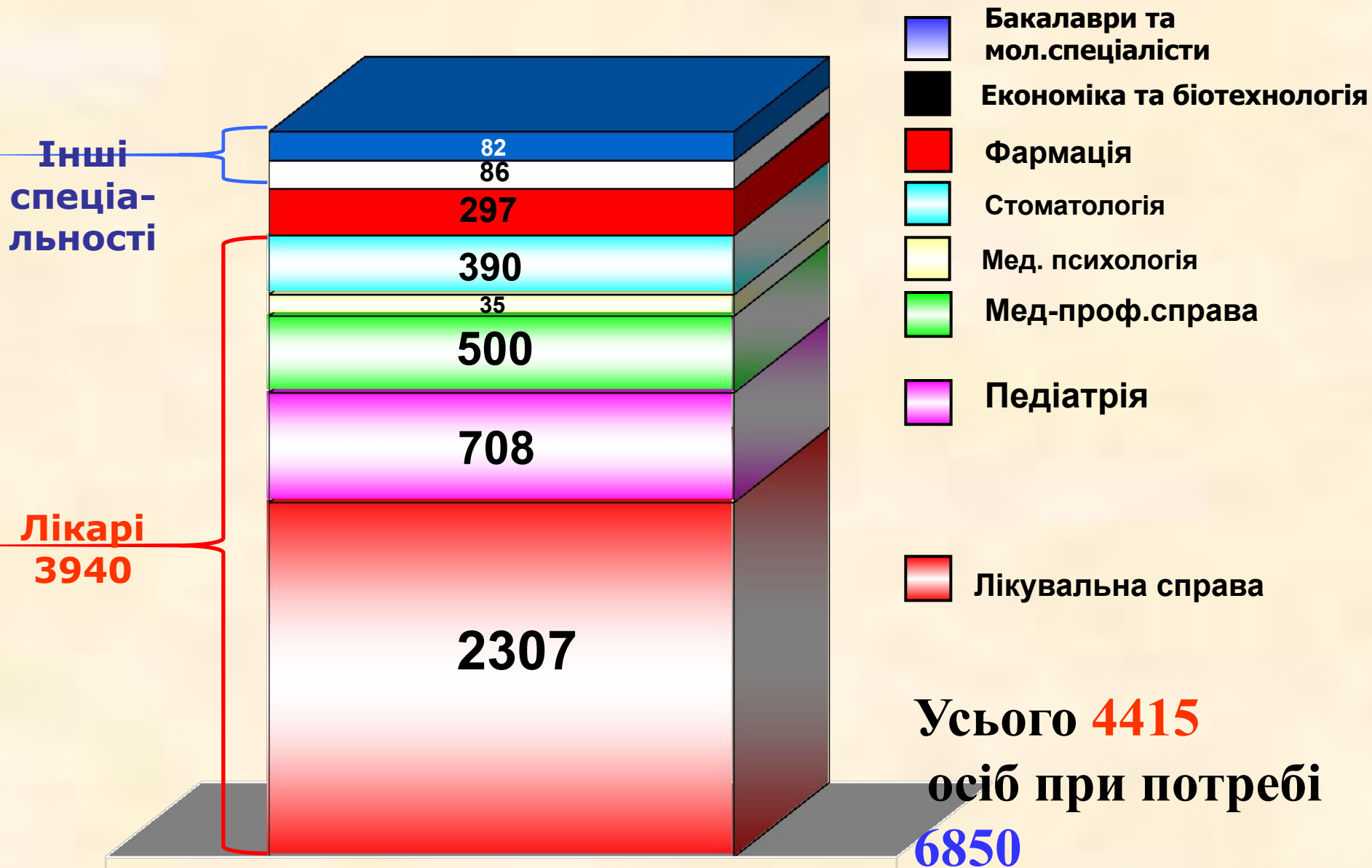
Забезпеченість населення України провізорами і фармацевтами

	1995	2000	2001	2003	2005	2006	2007
КІЛЬКІСТЬ ПРОВІЗОРІВ							
осіб	17 126	16 347	17 560	17 722	16 520	16 531	15 777
на 10 000 населення	3,4	3,3	3,6	3,7	3,5	3,6	3,4
КІЛЬКІСТЬ ФАРМАЦЕВТІВ							
осіб	19 736	18 131	21 794	23 382	22 264	22 257	21 745
на 10 000 населення	3,9	3,7	4,5	4,9	4,8	4,8	4,7

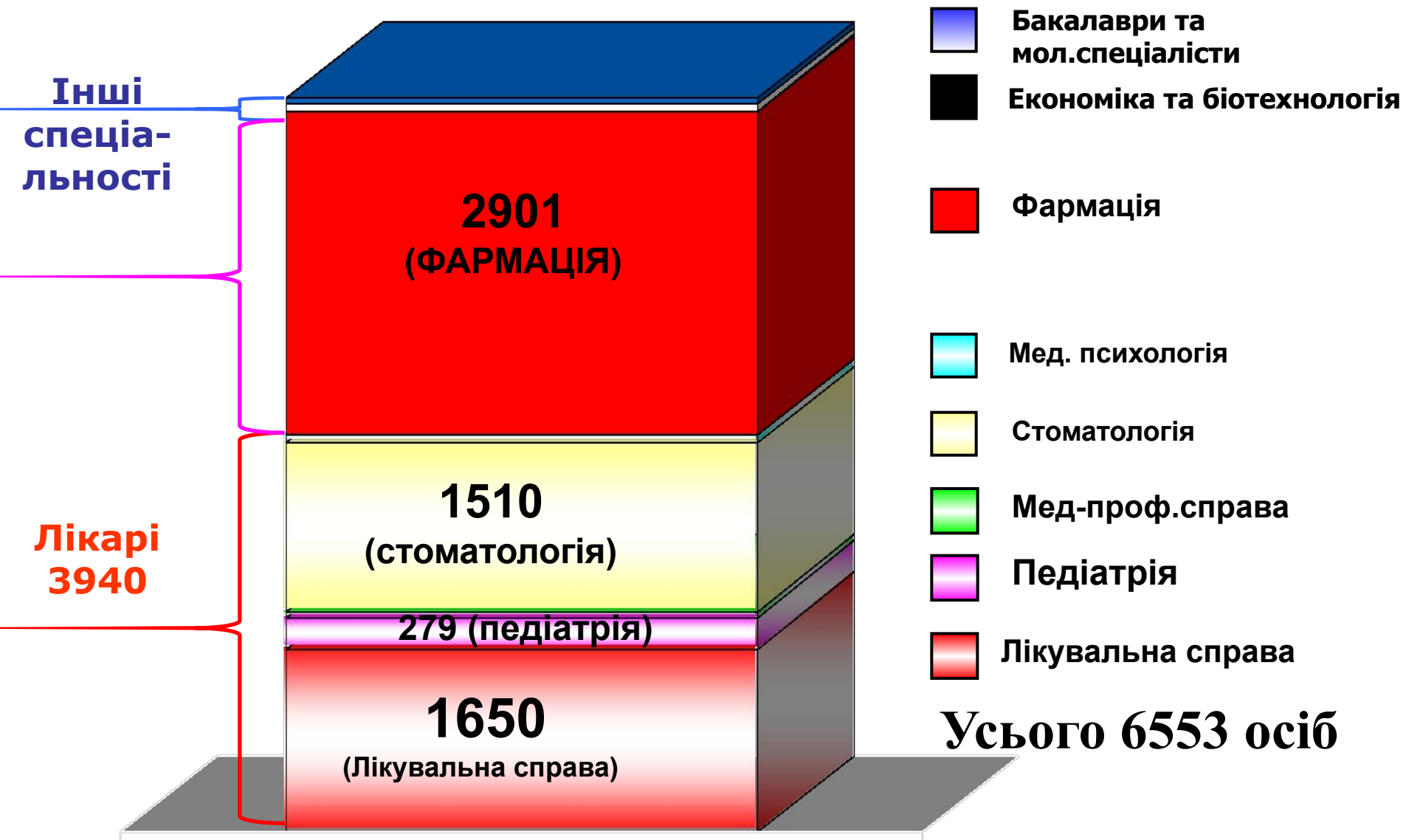
- Підготовка фахівців для галузі охорони здоров'я в Україні здійснюється у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах I-IV рівнів акредитації МОЗ України – серед них **64 медичних та фармацевтичних коледжів, 49 медичних училищ, два інститути медсестринства, 17 медичних університетів (академій), сім з яких мають статус національних та Національний фармацевтичний університет.**
- У вищих медичних навчальних закладах IV рівня акредитації МОЗ України **навчається 24144 студентів за державним замовленням, 30734 за контрактною формою навчання, 12336 за заочною формою (фармація) та 16164 іноземних громадян з 98 країн світу.**
- На підготовці медичних кадрів зосереджено потужний потенціал **1,7 тисяч професорів та докторів наук та понад 6,5 тисяч доцентів та кандидатів наук.**

- Підготовка фахівців для **фармацевтичної галузі** України здійснюється **13** вищими медичними і фармацевтичними навчальними закладами IV рівня акредитації та **26** вищими медичними і фармацевтичними навчальними закладами I-II рівнів акредитації за спеціальностями: "фармація", "клінічна фармація", "технологія фармацевтичних препаратів", "технологія парфумерно-косметичних засобів", "виробництво фармацевтичних препаратів", "аналітичний контроль якості хімічних лікарських сполук".
- На фармацевтичних факультетах вищих навчальних закладів IV рівнів акредитації навчаються **18 853** осіб
- Підготовку фармацевтичних кадрів здійснюють **1177** науково-педагогічних працівників профільних кафедр, з них докторів наук – **156**, кандидатів наук – **665**, без наукового ступеня – **355 (30%)**.

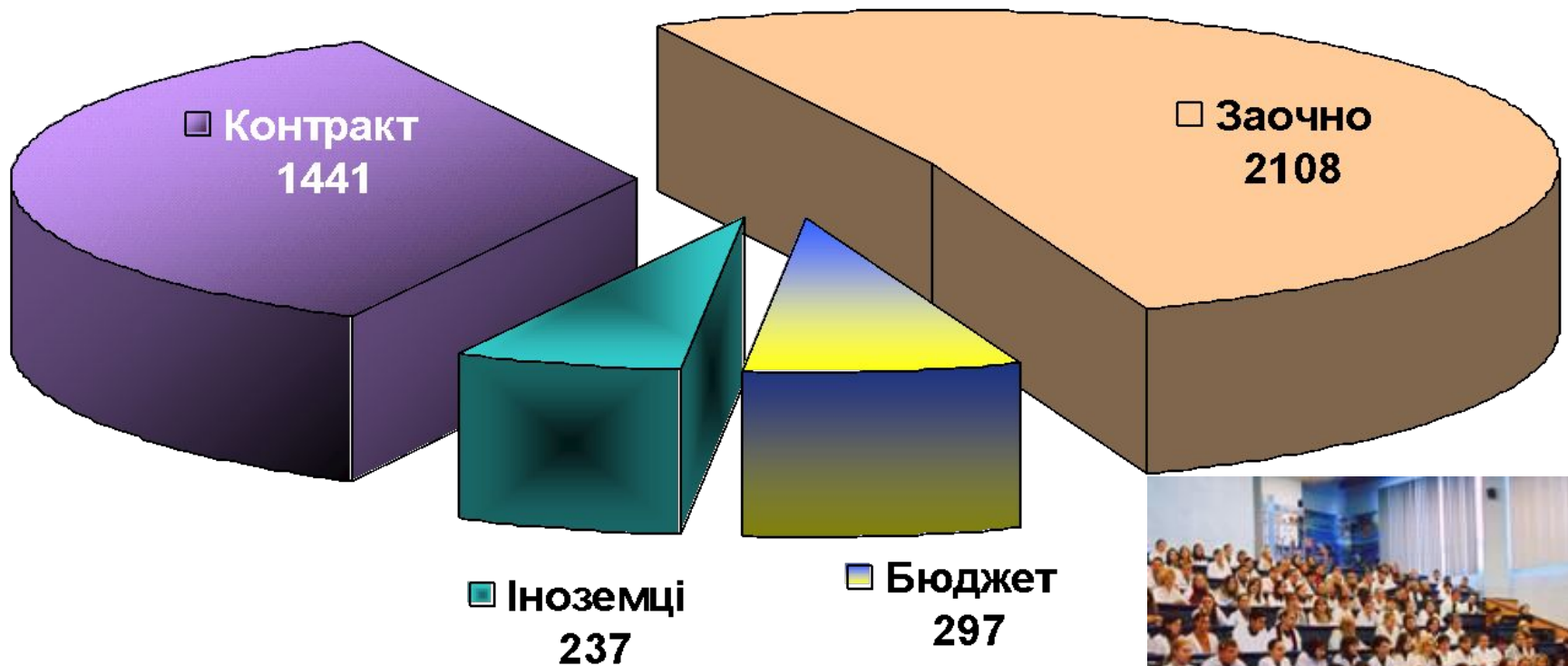
ЗАРАХОВАНО НА МІСЦЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ

ЗАРАХОВАНО ЗА КОНТРАКТОМ

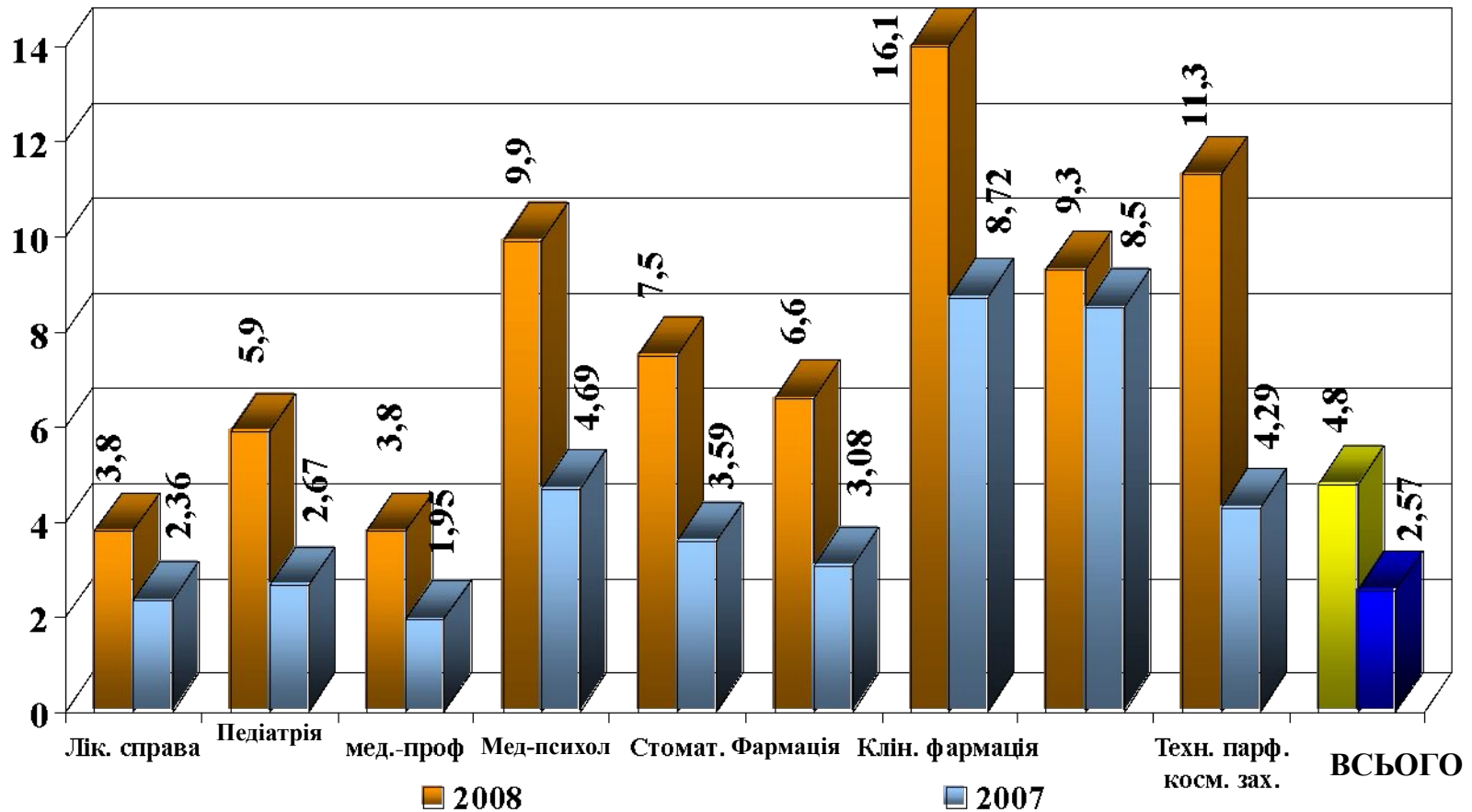

Всього зараховано – 4074 осіб за спеціальністю “фармація”

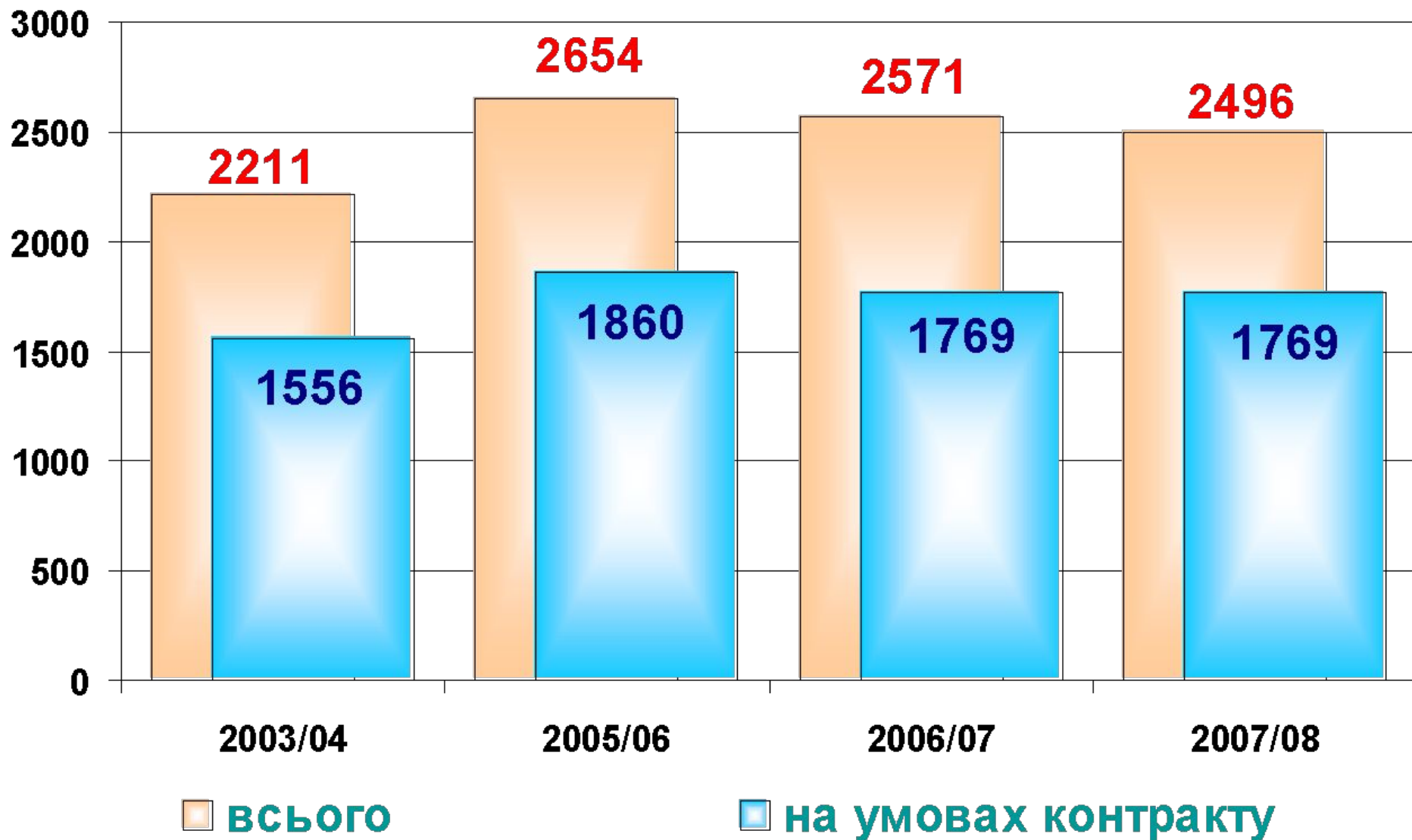

КОНКУРС СЕРЕД АБІТУРІЄНТІВ В 2008 РОЦІ НА МІСЦЯ ДЕРЖЗАМОВЛЕННЯ

На місця понад план державного замовлення за напрямом "Фармація" було прийнято рекордну за останні роки кількість студентів – **3549** особу (очна та заочні форми підготовки), що свідчить про високий престиж у суспільстві спеціальності провізора.

Прийом до ВФМНЗ I-IV рівнів акредитації з спеціальності 5.110201 “Фармація”

Підготовка фармацевтів по регіонах України (2006 рік)

ГОЛОВНА МЕТА – ВИСОКА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

СУЧАСНИЙ ФАХІВЕЦЬ

КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ

ВИСОКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РІВЕНЬ

МОБІЛЬНІСТЬ

ЗДАТНІСТЬ ДО БЕЗПЕРЕРВНОГО
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

ШИРОКА ЕРУДИЦІЯ

АКТИВНА ГРОМАДЯНСЬКА
ПОЗИЦІЯ

МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ В МЕДИЦИНІ ТА ФАРМАЦІЇ

ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА

ПЕДІАТРІЯ

МЕДИКО-ПРОФІЛАКТИЧНА СПРАВА

МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

СТОМАТОЛОГІЯ (5 років)

ЛАБОРАТОРНА СПРАВА

СЕСТРИНСЬКА СПРАВА

ФАРМАЦІЯ

КЛІНІЧНА ФАРМАЦІЯ

ТЕХНОЛОГІЯ ФАРМ.ПРЕПАРАТІВ

ТЕХНОЛОГІЯ ПАРФУМЕРНО-

КОСМЕТИЧНИХ ВИРОБІВ

**ВИКЛЮЧНО
НАСКРІЗНА
ПІДГОТОВКА**

**ЧЕРЕЗ
БАКАЛАВРАТ**

**ЧЕРЕЗ
БАКАЛАВРАТ
ТА МОЖЛИВА
НАСКРІЗНА
ПІДГОТОВКА**

ПРОБЛЕМА

**ВЕЛИКИЙ АКЦЕНТ НА
ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ПІДХОДІВ
ДО ДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ** (ЄДИНА ШКАЛА
ОЦІНОК ДЛЯ СТУДЕНТІВ PASS GRADE, РЕЙТИНГОВА ШКАЛА
УСПІШНОСТІ ECTS...),

**ПРОТЕ НАЙВАЖЛИВІШЕ – ЩО МИ
ВИКЛАДАЄМО ТА **ЧИ ВІДПОВІДАЮТЬ**
ЗНАННЯ, ЯКІ МИ НАДАЄМО
СТУДЕНТАМ СВІТОВИМ СТАНДАРТАМ**

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВМ(Ф)НЗ І-ІІ РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ

Кредитно-модульна система організації навчального процесу

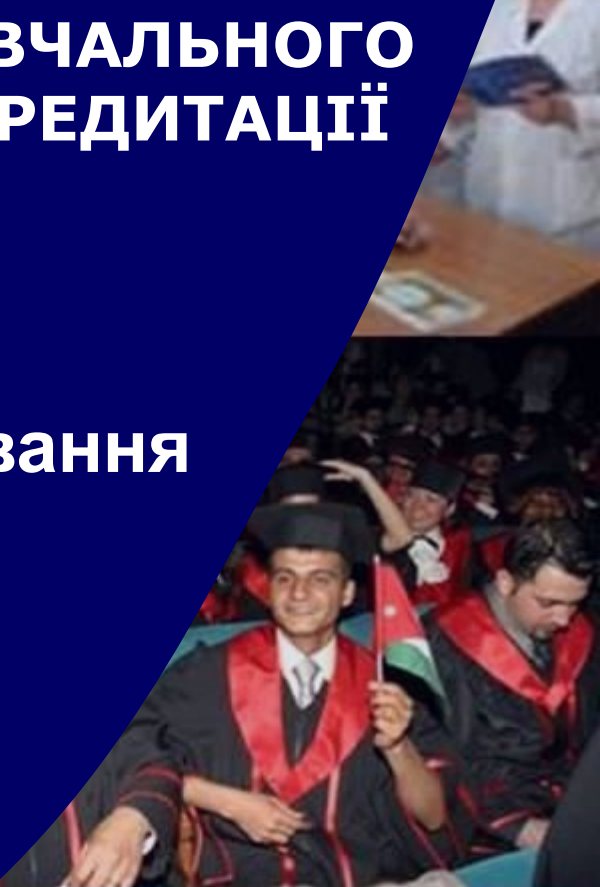
Нова система рейтингового оцінювання

Державні ліцензійні іспити

Крок 1, Крок 2, Крок 3

за базовими і профільними дисциплінам

Нові освітні стандарти та навчальні плани підготовки провізорів та технологів

РЕЙТИНГ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ III-IV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ ЗА 2007-2008 Н.Р. ДЛЯ НАПРЯМУ «ФАРМАЦІЯ»

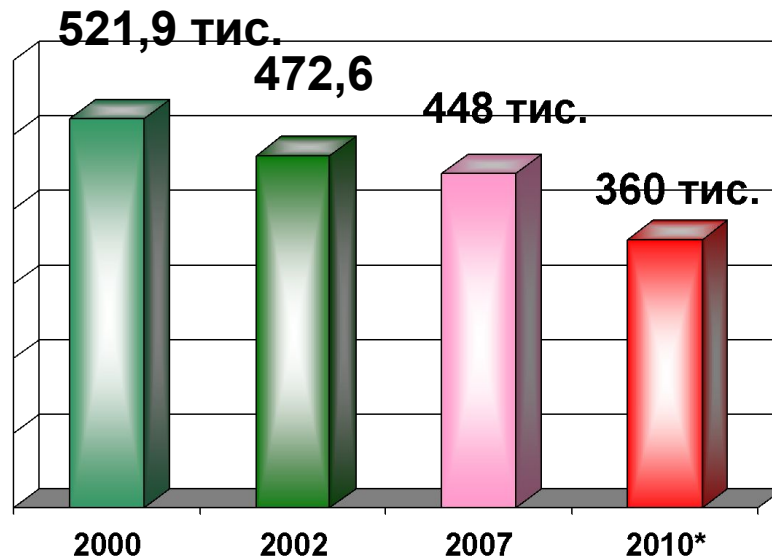
Вищий навчальний заклад	Всього екзаменава них	Нормований бал МЛІ	Рейтингове місце
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ державний медичний університет	105	210	1
ЛУГАНСЬКИЙ державний медичний університет	93	208	2
ДОНЕЦЬКИЙ національний медичний університет	162	203	3-4
ЛЬВІВСЬКИЙ національний медичний університет	218	203	3-4
ОДЕСЬКИЙ державний медичний університет	78	201	5
ЗАПОРІЗЬКИЙ державний медичний університет	258	200	6
НАЦІОНАЛЬНИЙ фармацевтичний університет	613	199	7
ВІННИЦЬКИЙ національний медичний університет	141	198	8
Івано-Франківський державний медичний університет	146	197	9-10
НАЦІОНАЛЬНИЙ медичний університет ім. О.О. Богомольця	144	197	9-10
КРИМСЬКИЙ державний медичний університет	88	186	11

Варто відмітити, що результати ліцензійних іспитів свідчать про дещо кращу підготовленість студентів, які навчаються за державним замовленням, порівняно із студентами, які навчаються за контрактом.

Лише 1,7% студентів бюджетної форми навчання не змогли подолати бар'єр у вигляді ліцензійних іспитів, тоді як серед студентів контрактної форми навчання таких осіб 3,8%.

Значно гірша підготовка студентів – громадян іноземних держав, серед яких в цілому по всіх спеціальностях ліцензійні іспити **не змогли скласти 6,4% студентів.**

Зменшення кількості абітурієнтів

Шлях збереження набору студентів ВНЗ:

- Прийом на навчання іноземних громадян, у першу чергу на англійську форму навчання
- Підготовка навчально-викладацьких кадрів для читання лекцій і практичних занять англійською мовою
- Кількість випускників середніх загальноосвітніх закладів **вже менше** кількості ліцензованих місць прийому у ВНЗ України I-IV рівня акред.
- Сумарно лише по ВНЗ МОН ліцензійні обсяги становлять: по молодших спеціалістах – 191,0 тис. осіб, бакалаврах – 474,2 тис. осіб.
- Це більше, **ніж удвічі** перевищує реальні потреби
- За даними Держкомітету статистики **вже у 2010 році 15-річна вікова група населення зменшиться на 26%**, а 17-річна вікова група, відповідно, **на 23%**.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ НАУКИ

- синтез біологічно-активних речовин з метою створення нових лікарських препаратів;
- пошук нових біологічно активних речовин рослинного походження для створення на їх основі нових ліків;
- фармакологічне дослідження нових біологічно-активних субстанцій синтетичного, рослинного та тваринного походження;
- розробка теоретичних основ та створення нових лікарських засобів на основі продуктів бджільництва;
- вивчення проблем клінічної фармації; створення лікувально-косметичних засобів;
- вивчення проблем підприємства, менеджменту та маркетингу у фармацевтичній галузі.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ НАУКИ

- Вченими Національного фармацевтичного університету велась робота над створенням понад 100 лікарських засобів широкого спектра фармакологічної дії, які знаходяться на різних етапах впровадження.
- Науковцями Запорізького державного медичного університету створені і доведені для промислового випуску такі оригінальні вітчизняні лікарські препарати як "Тіотриазолін", "Тіадарон", "Тіоцетам-форте", "Індотрил", "Кардіотрил".
- Нині "Тіотриазолін" використовується для лікування хворих не тільки в Україні, але й в республіці Беларусь, Росії, Казахстані, Молдові, Узбекистані, Туркменістані, Таджикистані.

СКЛАДОВІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ШКОЛИ

- Підвищення конкурентноздатності вітчизняної вищої медичної та фармацевтичної освіти
- Педагогічні інновації та управління якістю навчання
- Ефективна кадрова політика у ВМНЗ
- Достатнє матеріально-технічне оснащення кафедр та клінік
- Сучасний підхід до економічних засад діяльності ВМНЗ
- Комп'ютеризація навчального процесу
- Зменшення навантаження на викладачів та студентів, поліпшення соціального захисту

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**Щиро дякуємо за
Вашу роботу та увагу,
шановні колеги!**